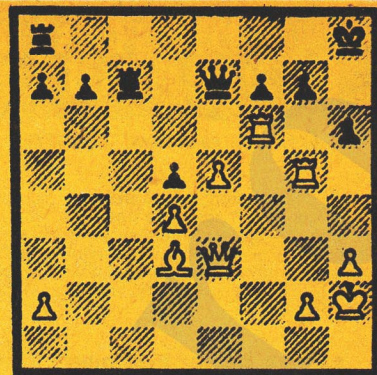

Nd7 20.Da1 Dc7 21.Ce3 Tfb8 22.Rf2 Nc8 23.Rg2 Db7 24.Ne1 Cd7 25.Nd2 Cdf8 26.Nd1 Nd7 27.Ca4 Ne8 28.Nc2 Cd7 29.Dc1 Cb6 30.C:b6 D:b6 31.Cf1 g5 32.Cg3 Nd7 33.Ch5 Rg6 34.C:f6 C:f6 35.hg hg 36.N:g5 Th8 37.Nh4 Ch7 38.Nd8! și negrul a cedat (1-0).

Peste o lună, la recomandarea lui Nikitin, Garrik participă la sesiunea școlii de șah a fostului campion mondial Mihail Botvinnik, de sub oblăduirea căruia nu va mai ieși niciodată (chiar și acum, după atâtea turnee și titluri, Garrik se mai așază conștiincios în bancă, de trei ori pe an, pentru a primi sfaturile de rigoare). Despre această perioadă, Botvinnik își amintește: „Iarna și primăvara ne întruneam la Moscova, iar vara pe malul Mării Negre, în tabara pionierescă de la Orliok. Garrik a fost dintotdeauna cea mai mare mândrie a noastră. În cei cinci ani cât a fost cu adevărat școlar, a evoluat din toate punctele de vedere. În acest sens e de ajuns să spun că în timpul sesiunii din februarie 1978, când am rămas fără asistent, m-a ajutat cu brio (în jocul de mijloc și în final m-am descurcat eu, dar în deschideri și analiza n-aș fi reușit fără el)!”.

În noiembrie 1975 devine candidat de maestru cu ocazia unui concurs inedit. Pentru a oferi tinerilor șansa nomei dorite, alături de

36.Dh7+! Rf8 37.cf și negrul a cedat (1-0).

La numai 14 ani este cunoscut în toată țara și totuși e de o modeste cuceritoare. În primul său interviu acordat unei publicații sa-histe nu spune decât că este în clasa a VII-a a Școlii nr. 151 din Baku, că șahul nu-l împiedică cu nimic să învețe, că îndrăgește istoria și că citește multă literatură science fiction (și când te gîndești că la aceeași vîrstă Fis-

De la GARRIK la... Grossmeister KASPAROV

Cînd a implinit șapte ani, un vecin — Rostik Korunski, pe atunci elev în clasa a VII-a, iar astăzi un apreciat maestru la Baku — l-a luat de mîna și l-a dus la cerul de șah de la Palatul Pionierilor. Tocmai se stînese din viață Kim Moiseevici, la nici patruzeci de ani, și toți s-au gîndit că șahul îl va face pe Garrik să uite. Și a „uitat”, fiindcă „șahul, precum iubirea sau muzica, are darul de a-î face pe oameni fericiți”, cum afirma cîndva marele maestru Tarrasch, celebru prin jocul și aforismele sale. Așa a ajuns Garrik Kasparov — intrucit între timp mama îl schimbase numele după al său — pe „mina” candidatul de maestru O. Privorotski, primul lui învățător în ale șahului. Încîntat de ceea ce stia elevul său, numai după cîteva lecții, antrenorul avea să declare admirativ: „nu știu dacă au mai existat asemenea începători în țară, dar la Baku cu siguranță n-au mai fost”. Prima și cea mai dificilă etapă a educației sa-histe a copilului a constat nu atît în asimilarea principiilor și legilor de joc, pe care și le-a însușit cu maximă ușurință, ci în a-l atrage spre toate fazele unei partide. Lui îi plăceau numai finalurile și nici măcar toate ci doar acelea de efect, astfel încît antrenorul a decis să-l introducă în universul partidelor lui Alehin îndată ce va implini nouă ani. „Aici va găsi de toate — și-a zis Privorotski — și va vedea că șahul nu-l făcut numai din „poante”. Ceea ce s-a și întîmplat, dovedindu-se că și în șah de artă pedagogului depinde evoluția de mai tîrziu a elevului. Combinațiile finale i-au părut fantastice (cui nu i-au părut oare?), dar pe lîngă ele Garrik a mai observat și alte lucruri interesante și demne de studiat. Acesta a constituit momentul conștientizării importanței abordării sistematice a jocului, după care totul n-a fost pentru el decît o „fugă pe verticală”, așa cum îi place marelui maestru de astăzi să spună.

În 1972 avea deja categoria 1 de clasificare și ajunsese în finala de blitz a orașului Baku. În iulie 1973 la Vilnius, în cadrul Jocurilor unionale de tîneret, se comportă foarte bine și intră în „vizorul” celui care avea să-l ducă peste ani la titlul suprem — maestrul moscovit A. Nikitin. În finală a avut de înfruntat numai candidați de maestri, dar nu s-a pierdut cu firea, chiar dacă a mai gustat și din cupa înfrîngerii. Iată-l jucînd (la zece ani) și pierzînd în fața eternului său rival din copilărie — campionul de juniori al U.R.S.S. pe anul 1974 L. Zaid.

L. Zaid — G. Kasparov: 1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 c5 4.d5 d6 5.e4 Ng7 6.Cf3 e5 7.Ne2 0-0 8.Ng5 h6 9.Nh4 a6 10.a4 Cdb7 11.Cd2 Db6 12.Ta2 Ch7 13.g4 Te8 14.Ng3 Nf6 15.h4 Rg7 16.f3 Dd8 17.a5 b6 18.ab C:b6 19.Cf1

Un maraton pe verticală (II)

LIVIU PODGORNEI

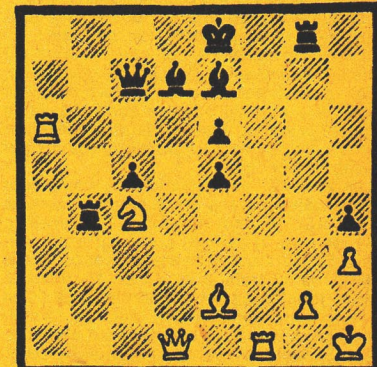
ei au participat și antrenorii din Baku, posesori ai unor coeficienți Elo superiori. „Bătrînii” s-au ținut tare și, cu toate că n-au mai avut „sprinteneala” de odinioară, le-au dat „bobocilor” cîteva lecții de neuitat. Aici l-a înțîlnit pe cel de-al doilea component al faimosului său „laborator” de mai tîrziu — antrenorul A. Șakarov. Simpatia a fost reciprocă. Urmează doi ani de veritabilă „galeră”, de acumulări gradate științifice, de teste diabolice, de întoarceri și reluări pentru fiecare greșeală. Joacă din ce în ce mai bine și se clasează al VIII-lea în Campionatul unional de juniori, un rezultat meritoriu pentru stadiul de pregătire la care se găsea. Antrenamentele continuă cu și mai mare încrîncenare, iar cînd i se da anul următor, încuviințarea să participe la finala de juniori de la Tbilisi, nu se mai oprește decît pe prima treaptă a podiumului. „Atunci am înțeles — declara marele maestru nu de mult unui reporter — că șahul poate constitui baza întregii mele existențe. Dar, vedeți dumneavoastră, privilegiul acesta nu-l pot avea mulți, doar un individ la cîteva milioane de oameni!”. Specialiștii îi caracterizează jocul ca fiind „interesant, agresiv și foarte promițător”. Cît de promițător era a simțit-o pe propria-i... deschidere însuși marele maestru Lev Polugaevski. Părintele cunoscutelor variante din „Siciliana Najdorf” era să fie învins în simultan de Garrik tocmai în varianta cu pricina. După ce s-a salvat în extremis cu remiza, fostul candidat la titlul suprem declara ziaristilor că „puștii o să dea în curînd multă bătaie de cap marilor maestri”. Pînă la ei însă, Garrik mai avea de luptat cu colegii, ceea ce nu era deloc simplu cînd aceștia se numeau Artur Lusuov, Alexandr Cernin, Serghei Dolmatov și nelipsitul... Zaid.

Își apără cu succes titlul în 1977 la Riga, obținînd un punctaj excelent — 8,5 puncte din 9 posibile — la o distanță de 2 puncte de Cernin, viitorul vicecampion mondial de la Skien. Jocul îi este din ce în ce mai „obraznic”, lăta-l atacîndu-l cu două turnuri în priza pe Pigusov:

S-a jucat 31...hg (la 31...gf ar fi urmat 32.Th5) 32.D:g5! Rg8 (desigur, nu 32...gf din cauza șahului pe h6, apoi pe h7 și apoi pe h8 — cu mat) 33.Dh4! Da3 34.Tf3! g6 35.N:g6 D:f3

cher abandona definitiv școala, calificînd-o drept o... prostie!). Modestia îi va caracteriza de altfel întreaga evoluție, inclusiv declarațiile de campion al lumii (recentul interviu acordat televiziunii bulgare, printre primele de după victorie, a dezvăluit publicului larg nu numai pe cel mai tînar campion mondial din toate timpurile, ci poate și pe cel mai modest și mai simpatic).

În timp ce alt copil-minune al șahului sovietic — Maia Ciburdanidze — cucerea la 16 ani dreptul de a juca în semifinala Campionatului mondial, la Leningrad Garri suporta primul duș rece în calitate sa de dublu campion de juniori al U.R.S.S. În turneul de selecționare pentru Campionatul mondial de juniori se clasează al doilea, la o jumătate de punct în urma lui Lusuov. „Faptul că n-a cîștigat nu trebuie socotit un insucces — comenta pe deplin întemeiat revista „Șahul în U.R.S.S.” —, intrucit nici învingătorul nu era un maestru oarecare.” Artur o va dovedi cu prisosință cîteva luni mai tîrziu la Innsbruck, cîștigînd titlul suprem al juniorilor „mari”. Cît despre Garri, n-a jucat prea rău la Leningrad, dar i-a subestimat pe outsiders și a pierdut de trei ori tocmai la ei. Și-a luat în schimb revanșa de la Zaid într-o partidă foarte bine condusă.

În stilul care deja începe să-l caracterizeze, Garri sacrifică turnul: 31.T:e6! Rd8 (nu se poate accepta din cauza 32.Nh5+) 32.T:e5 T:c4 (în speranța variantei 33.N:c4 D:e5 34.N:g8 Nd6!) 33.Dd5! T:g2 34.N:c4 Tg3 35.Da8+ Dc8 36.Da5+ Re8 (nu ajută 36...Dc7 37.D:c7 R:c7 38.T:e7) 37.Nf7+ Rf8 38.Ne6+ Rg7 39.Da1! Rh6 40.Dc1+ Ng5 41.T:g5! Dc6+ 42.Nd5 T:h3+ (șahul răzbunării!) 43.Rg2 și negrul a cedat.